

Nieuwsbrief

Stichting Hoogbegaafd Ondersteuning & Educatie

Open brief aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 Dr. Robbert Dijkgraaf
 Postbus 16375
 2500 BJ Den Haag

Weledelzeergeleerde heer, Hooggeachte heer Dijkgraaf,

Het stemt ons hoopvol dat u het ministerschap op u genomen hebt. Er gaat een rimpeling van enthousiasme en verwachting door de gemeenschap van hoogbegaafden. "Eindelijk gaat er wat gebeuren voor hoogbegaafden" is het algemene gevoel.

- Wij richten ons tot u als genomineerden van de MENSA Fonds Publieks Award 2021. Wij hebben die nominatie gekregen op basis van onze inspanningen voor (extreem) hoogbegaafde kinderen die uitgevallen zijn op school.
- Wij willen een lans breken voor hoogbegaafde drop-outs. Zij registreren als eersten dat er iets fout is in het onderwijs, maar hun signaalfunctie wordt ons inziens niet onderkend.
- Met het Ministerie van OCW als spin in het web, vergt het samenwerking met ministeries als Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, met betrokken instanties en met hoogbegaafden zelf om tot een oplossing te komen.
- Het is volgens ons hoog tijd om te handelen en de verderop beschreven verhelderende inzichten serieus te nemen.
- Wij denken dat de kracht van toekomstig onderwijs zit in coaching, aansluiten bij passies en leren leren in plaats van feiten stampen, studeren voor een punt en daarna alles vergeten.

Canaries in the coal mine

Hoogbegaafde drop-outs fungeren als 'canaries in the coal mine'. Op dit moment zien wij hoogbegaafde kinderen als de meest verwaarloosde leerlingen, omdat men er vanuit gaat dat die 'er toch wel komen'. [George Land](#) (zie verder) spreekt van een "waste of natural resources". De wet "Passend Onderwijs" heeft voor (extreem) hoogbegaafden nauwelijks soelaas geboden. De verstikkende greep van de onderwijsinspectie heeft in 2016 & 2019 kansrijke, innovatieve initiatieven, waar HOE direct bij betrokken is geweest, in de kiem gesmoord omwille van 'de regels' (het feit dat het geen erkende onderwijsinstellingen betrof).

Niet zelden ontwikkelen drop-outs psychische problemen als depressies en burn-out waar ze de rest van hun leven last van kunnen hebben. Het aantal [zelfdodingen](#) onder hoogbegaafden ligt hoger dan het landelijk gemiddelde.

Bij schooluitval lijkt er een achtervolging georganiseerd te worden op kinderen en hun ouders door leerplichtambtenaren, Inspectie, Kinderbescherming, Veilig Thuis en Justitie.

[Uithuisplaatsingen](#) op grond van 'slecht ouderschap' gebeuren niet zelden. En dit alles omwille van kinderen die "niet-schools hoogbegaafd" zijn en domweg niet in het schoolsysteem passen volgens [Hanny Kusters](#) van Spirare Talent Valley.

Voeg daarbij de kans op misdiagnoses, onder de aandacht gebracht door [James T. Webb](#), hetgeen aangeeft dat de situatie verre van onder controle is.

Een kant en klare oplossing kunnen we niet bieden, wel enkele ideeën. Denk daarbij vooral buiten de kaders van onderwijs. Laat de eis dat alleen gediplomeerde leraren mogen onderwijzen vallen. Onze inschatting is dat er veel meer en andere kwaliteiten nodig zijn voor deze omslag. Natuurlijk vindt er veel ontwikkeling plaats op onderwijsgebied. Maar die ontwikkelingen worden op allerlei manieren gehinderd. Bureaucratie, geboden & verboden, starre toepassing van de regels etc. Het verbaast ons ten zeerste dat hoogbegaafdheid niet in het basiscurriculum van de Pedagogische Academie voor het basisonderwijs opgenomen is.

Enkele voorbeelden van initiatieven die volgens ons op een goede manier uitvallers opvangen zijn:

[Agora underground](#);
[Studiezalen](#) van Abdelhamid Idrissi;
[Walhallab](#);
[Welzien](#);
[Digibende](#);
[Conneqt](#);
[Spirare Talent Valley](#).

Wij pleiten ervoor om deze formules veel dichter bij school te brengen. Op dit moment zijn het vooral (dure) oplossingen voor diegenen die het geluk hebben van het bestaan te weten. Verder strekt het tot aanbeveling om het klassensysteem los te laten, leerrecht i.p.v. leerplicht te introduceren en vooral met de kinderen zelf, in plaats van over hen, te praten.

Vastlopende en vastgelopen hoogbegaafden op een zinvolle manier begeleiden biedt volgens ons de mogelijkheid om op een intelligente manier een nieuw, toekomstbestendig onderwijssysteem te ontwikkelen.

Snijdt het mes daarbij niet aan twee kanten?

Betere opvang voor (dreigende) uitval van hoogbegaafde kinderen. Ze zijn vaak autodidact en autonoom en buitengewoon gevoelig voor uitdagingen.

Ontwikkelen van nieuwe onderwijsvormen voor gebruik in de maatschappij. Bovendien voorkomt een oplossing veel toekomstige kosten voor de maatschappij.

Als het lukt om hoogbegaafden binnen het onderwijs te houden levert dat geld voor de maatschappij op. Een van onze kinderen (uitzonderlijk begaafd en op 14 jarige leeftijd uitgevallen) bijvoorbeeld kostte in plaats van 6.500,- vergoeding aan school ca. 35.000,- per jaar aan zorgkosten. Daarenboven leveren deze kinderen op termijn een substantiële bijdrage aan ons Bruto Nationaal Product. Ken Robinson (zie verder) refereert daaraan en schetst de situatie in de Verenigde Staten.

Het gaat er vooral om te voorkomen dat kinderen – en later volwassenen – tegen muren oplopen, of erger: in de zorg terechtkomen.

Achtergronden

Ons huidige onderwijsbestel is gebaseerd op behoeften uit de tijd van de industriële revolutie of nog ouder. We hebben dat niet zelf bedacht, getuige de mening van de volgende denkers:

- [Richard David Precht](#) die de stelling aanhangt dat ons onderwijs ontworpen is om boeren voor een oorlog te trainen en meer stoelt op het aanleren van routine en discipline.
- [Ken Robinson](#) is om een andere reden – arbeidskrachten opleiden voor de industriële revolutie – dezelfde mening toegedaan.
- Hoe schadelijk dat onderwijsbestel naar onze mening is wordt onderstreept door [George Land](#) in zijn onderzoek, gestart in 1968 (!) dat gebruikt is door NASA om talenten te selecteren. Kinderen verliezen hun vermogen tot divergent (of creatief) denken onder invloed van onze manier van opleiden. Het vermogen tot divergent denken neemt af van 98% bij kinderen van 5 jaar naar 2% bij jongvolwassenen van 25 jaar oud.
- Kinderen hebben in de kern een natuurlijke neiging tot leren. Dit wordt duidelijk gemaakt door het onderzoek van [Sugata Mitra](#). Hij laat zien dat ongeletterde kinderen uit de achterbuurten van New Delhi zichzelf kunnen leren om te gaan met een computer, zichzelf Engels kunnen leren etc.

Dichter bij huis willen wij de inspanningen aanhalen van:

- [Willy de Heer](#) met haar proefschrift "Gelijkheid troef in het Nederlandse basisonderwijs" (2017). Strecking van haar betoog is dat onderwijs "gericht dient te zijn op de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind", en dat Nederland niet aan art. 29 lid 1a van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind voldoet.
- [Jan Bransen](#) poneert in zijn boek "Gevormd of vervormd?" (2019) dat kinderen gemiddeld(!) na zeven jaar klaar zijn met de basisvorming (lezen, schrijven & rekenen). Daarna zou op een heel andere manier onderwezen moeten worden.
- [Fleur Terpstra](#) heeft gepoogd de Nederlandse regering – à la Urgenda – te verplichten tot actie. Het heeft geleid tot een, niet dwingende, oproep van de rechter om vooral werk te maken van aandacht voor hoogbegaafde kinderen.

Wij weten dat we makkelijk schrijven hebben, we zitten tenslotte niet in het kabinet. Toch hopen we dat u wat aan deze tips hebt. Wij beseffen dat het complexe problematiek is. We willen graag een steentje bijdragen en zijn dan ook ten volle bereid om van gedachten te wisselen over dit onderwerp.

Met een vriendelijke groet,

Bestuur stichting HOE (Hoogbegaafd Ondersteuning & Educatie)

Burdy van Loo
 Karin van der Leeuw
 Tom van Loo
 Bob Schoenmaker

Postbus 5185,
 6130PD Sittard

<https://hoebegaafd.jimdo.com>

tel: 06 155 88 293

KvK: 84648759

Facebook

Website